

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Departament Kontroli

Warszawa, dnia 19 czerwca 2024 r.

Informacja o wynikach kontroli na temat: *Prawidłowość przyznawania i rozliczania środków finansowych przeznaczonych na pomoc obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku.*

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2023*.

III. Termin kontroli

Od 27 listopada 2023 r. do 15 lutego 2024 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

- 1) Prawidłowość i celowość rozdysponowania środków finansowych przyznanych z Funduszu Pomocy² na realizację wybranych zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.
- 2) Prawidłowość i celowość wydatkowania środków finansowych z Funduszu Pomocy na realizację wybranych zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy.
- 3) Nadzór nad realizacją zadań, o których mowa w pkt 1-2.

V. Kontrolą objęto okres od 24 lutego 2022 r. do 27 listopada 2023 r.³

VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności

Wojewoda Podlaski zapewnił warunki umożliwiające prawidłowe udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy przybywającym na teren województwa podlaskiego, polegające w szczególności na zorganizowaniu miejsc zbiorowego zakwaterowania i całodziennego żywienia, punktów informacyjnych i recepcyjnych oraz transportu do miejsc zakwaterowania.

W celu realizacji zadań na rzecz obywateli Ukrainy Podlaski Urząd Wojewódzki⁴ współpracował z jednostkami samorządu terytorialnego⁵ i organizacjami pozarządowymi. W PUW stosowano i przekazywano do jst wytyczne i zalecenia dotyczące sposobu

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

² Zwanego dalej również Funduszem, FP.

³Badaniami objęte zostały również zdarzenia i dokumenty sprzed i po ww. okresie objętym kontrolą w przypadkach, gdy miały one wpływ lub miały związek z zagadnieniami będącymi przedmiotem kontroli, a ich wyłączenie z kontroli nie pozwoliło na ocenę kontrolowanej działalności.

⁴ Zwany dalej również Podlaskim UW, PUW lub Urzędem.

⁵ Zwanyymi dalej również jst.

realizacji ww. zadań, a także koordynowano działania podejmowane przez jst i inne podmioty w zakresie udzielania pomocy obywatelom Ukrainy na terenie województwa podlaskiego.

Przekazywanie do jst środków finansowych na realizację kontrolowanych zadań odbywało się zgodnie z wytycznymi. W PUW prawidłowo obsługiwano środki finansowe pochodzące z Funduszu Pomocy oraz monitorowano ich wykorzystanie, zaś niewykorzystane środki zwrócono na rachunek bankowy MSWiA. Większość objętych badaniem kontrolnym środków finansowych pochodzących z Funduszu Pomocy wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem oraz prawidłowo udzielano dotacji z tych środków.

Niemniej, za **nieprawidłowe** uznano nierzetelne weryfikowanie przez Urząd wniosków o wypłatę środków z Funduszu Pomocy, otrzymanych z Powiatu Sokólskiego, pod kątem zasadności dokonywania przez Powiat wydatków w ramach zadania związanego z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy, co skutkowało wydatkowaniem środków finansowych przez Powiat Sokólski kwoty **9 408,60 zł niezgodnie z przeznaczeniem**.

Stwierdzono przypadek **nierzetelnego** weryfikowania dokumentacji księgowej dotyczącej rozliczenia zadania publicznego. **Nieprawidłowo wydatkowano** część środków z Funduszu Pomocy na zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy w ośrodkach będących w dyspozycji Wojewody Podlaskiego, gdyż w sytuacjach późniejszej godziny wymeldowania się obywatela Ukrainy z ośrodka opłacano koszty dodatkowego noclegu oraz finansowano wszystkie noclegi podczas nieobecności uchodźcy w obiekcie spowodowanej jego krótkoterminowym bądź długoterminowym wyjazdem.

Nie wprowadzono zarówno w Urzędzie, jak i w jst mechanizmów zabezpieczających przed podwójnym finansowaniem wydatków związanych z realizacją kontrolowanych zadań co skutkowało jednoczesnym finansowaniem ze środków Funduszu, pomocy dla tych samych osób z art. 12, jak i art. 13 ustawy z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa⁶. Nadzór Wojewody nad realizacją zadania wynikającego z art. 13 ustawy o pomocy, który polegał jedynie na sprawdzaniu pod względem rachunkowym przekazanych przez jst wniosków o wypłatę dofinansowania ww. zadań, uznano za **niewystarczający**.

Za **nie skuteczne** uznano także działania podejmowane przez Podlaski UW w zakresie zakończenia akcji konsolidacji, której celem było zmniejszenie liczby obiektów o małym obłożeniu przy uwzględnieniu kwestii ekonomicznych.

Wojewoda koordynował, organizował i zapewniał warunki gwarantujące udzielanie pomocy dla obywateli Ukrainy na terenie województwa podlaskiego, dysponował informacjami w zakresie udzielania pomocy obywatelom Ukrainy, w szczególności w zakresie liczby osób objętych różnymi formami udzielonej pomocy ujętymi w raportach dobowych, prawidłowo zorganizował obiekty zakwaterowania zbiorowego dla obywateli Ukrainy w województwie podlaskim oraz weryfikował wnioski o ich zwolnienie z obowiązku partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia. Niemniej, mając na uwadze stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowe działania, nadzór Wojewody nad wydatkowaniem środków z Funduszu Pomocy uznano w ogólnej ocenie za **niewystarczający i wymagający wzmocnienia**. Brak właściwego nadzoru nad realizacją ww. zadań skutkowało naruszeniem pkt II.C.11 *Standardów kontroli zarządczej*⁷.

⁶ Dz.U. z 2022 r. poz. 583, t.j. z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz.U. z 2023 r. poz. 103), zwana dalej ustawą o pomocy.

⁷ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami oraz celem usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej zalecono:

1. Podjęcie działań, na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 1 i ust. 5 pkt 1 mających na celu dokonanie przez Powiat Sokólski zwrotu części środków finansowych pochodzących z budżetu państwa wydatkowanych niezgodnie z przeznaczeniem, tj. kwoty **9 408,60 zł** wraz z należnymi odsetkami oraz zawiadomienie właściwego rzeczownika dyscypliny o ujawnionych okolicznościach mogących wskazywać na naruszenie dyscypliny finansów publicznych przez Powiat Sokólski, w terminach określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 2004 r. *o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych*⁸.
2. Wdrożenie skutecznych mechanizmów nadzorczych mających na celu usprawnienie funkcjonowania obszaru dotyczącego realizacji zadań związanych z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w szczególności w zakresie:
 - ✓ rzetelnego weryfikowania wniosków o wypłatę środków z Funduszu Pomocy otrzymanych z jst, w tym dokonywania ich sprawdzenia również pod względem merytorycznym;
 - ✓ dochowania należytej staranności przy zawieraniu i realizacji umów na zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy, przede wszystkim w zakresie zabezpieczania interesów Podlaskiego UW;
 - ✓ rzetelnego weryfikowania dokumentacji dotyczącej realizacji zadań publicznych finansowanych z tych środków.
3. Podjęcie działań mających na celu szczegółowe sprawdzenie wydatków ponoszonych przez Powiat Sokólski z Funduszu Pomocy, w tym ustalenie faktycznej wysokości dziennej stawki za przygotowanie posiłków przez Zespół Aktywności Zawodowej w Suchowoli dla osób zakwaterowanych w obiekcie Gospodarstwo Ogrodnicze w Białousach, zaś w przypadku stwierdzenia wydatkowania środków finansowych niezgodnie z przeznaczeniem wnioskowanie o dokonanie ich zwrotu.
4. Wzmocnienie nadzoru w zakresie dokonywania ponownej weryfikacji przesłanek do zwolnienia obywateli Ukrainy z partycypacji w kosztach zakwaterowania i wyżywienia w obiektach na terenie województwa podlaskiego, w szczególności poprzez pouczenie jst o obowiązku stosowania rekomendacji MSWiA w zakresie ponownej weryfikacji wniosków.
5. Wdrożenie i stosowanie skutecznych mechanizmów zabezpieczających przed podwójnym finansowaniem pomocy ze środków pochodzących z Funduszu Pomocy dla tych samych osób z art. 12 i art. 13 ustawy *o pomocy obywatelom Ukrainy*, zarówno w Urzędzie, jak i w jst województwa podlaskiego.
6. Podjęcie działań mających na celu ograniczenie wydatków z Funduszu Pomocy w zakresie składania do urzędów, na podstawie art. 13 ustawy *o pomocy*, przez tego samego wnioskodawcę, więcej niż 1 wniosku w miesiącu.
7. Kontynuowanie działań mających na celu zakończenie akcji konsolidacji miejsc zbiorowego zakwaterowania w województwie podlaskim.
8. Podejmowanie działań kontrolnych wobec jst oraz podmiotów, które otrzymały dotację z części budżetu państwa, której dysponentem jest Wojewoda w zakresie

⁸ T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 104.

prawidłowości wykonywania zadania, w tym wydatkowania środków finansowych pochodzących z Funduszu Pomocy.

9. Usprawnienie funkcjonowania kontroli zarządczej poprzez zapewnienie stosowania Standardów kontroli zarządczej w obszarze nadzoru (pkt II.C.11).